

Яўген Маліноўскі

ПЭРУСІА: ПСІХАЛОГІА ПРЫСУТНАСЦІ

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне

“Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны” 2007

© Афармленне Уладзімір Гундар

ІНФУСІА ЯДКІЗНАСІІ

Вера, яка не пераходзіць у культуру
не мае плёну.

Ян Павал ІІ

ІІ

II.7. Нараджаная прысутнасць

“Праўду, праўду кажу вам, калі хто не народзіцца ад валы і Духа, не можа ўвайсці ў Царства Божае” [Ян 3, 3]. Што азначае гэты завет? “Вада” — гэта біблейскі сымвал многіх народаў, стыхія адначасова жыццядайная і смяротная неясная. На-род, які паходзіць з высока-род-нага караня царя Давіда, праслаўляе свайго Бога і Збаўцу ды сам будзе праслаўлены пры Яго Парусіі, Другім прышэсці. Разам з тым, народ, які страціў мэту свайго існавання, выраджаецца да у-роду ды пераўтвараецца проста ў натоўп, годны хіба шпілі для ірлапана: “Распіні Яго!” [Мр 15, 13]. Толькі той, хто нарадзіўся ад перажывання многіх народаў і Святога Духа, Сусветнай Царквы, можа адчуць мукі чакання, боль непараўнення, смутак гання і ўрэшце — радасць дасканалую Раства Хрыстова. Хрыстос нарадзіўся ў Віфлееме, гэта значыць “орадзе хлеба”. Хлеб — сымвал стану жыццёвай ненасытнасці, сталай патрэбы, аб якой засведчыў прарок Амос: “Бесі настаяць дні, кажа Гасподзь Бог, калі Я пашлю на зямлю голод, — не голод хлеба, не смагу вады, а прагу чуцця і поў Гасподніх. І будуць хадзіць ад мора да мора і бадзяцца ад поначы да ўсходу, шукаючы слова Гасподняга, і не знайдучы яго. У той дзень раставаць будуць ад смагі прыгожыя дзяўчаты і хлопцы” [Ам 8, 11].

Адзін мой знаёмы, гаспаючы ў нямецкай сям’і напярэдадні Раства Хрыстова, запытаўся ў прыгожай дзяўчынкі, што яна ведае пра Хрыста, дык яе бацька безапеляцыйна спыніў гэтую размову, матывуючы тым, што не трэба турбаваць дзяўчыну ў такі святочны час. Міжволі нагадваюцца радкі М. Лермантава: “Как тяжело одинокому мне в одиночестве владеть, делить веселье все готовы, никто не хочет грусть делить”. У першую чаргу яны датычацца смутку нясення Крыжа, перажыванне якога сур’ёзнае радасці Хрыстовага Нараджэння: “Вы засмучаныя будзеце, але смутак ваш радасцю абярнецца. Жанчына, калі радасць, трывае цярпенні, бо прыйшоў час яе, а як толькі народзіцца дзіцятка, ужо не памятае цярпенняў ад радасці, бо нарадзіўся чалавек на свет” [Ян 16, 21].

Мне, як выкладчыку ВНУ, не раз даводзілася назіраць смутак і трывогу у вачах сапраўды прыгожых дзяўчат і хлоп-

цаў, якія ў першыя дні вучэння ва універсітэце яшчэ з надзеяй шукаюць у словах дацэнта чагосці існага, нефармальнага, пазнавальна-таямнічага і радаснага, але з цягам часу, пад уплывам вучэбных планаў і праграм, кантрольных зрэнняў і “беспристрастных” тэстаў, іх погляд прыкметна хмурыцца і чарсцвее – гэта наш студэнт “адаптуецца” да рэальнага жыцця, а дакладней – смерці, у якой ужо не знойдзеш жаўццядайнага Слова. Ян Павал II параўноўваў Савецкі Саюз з “Мылізацыяй смерці”.

Адна студэнтка на маё пытанне: “Евангелле – гэта жыццё ці смерць?” адказала без сумніву: “Смерць! Што гэта, безвыходнасць, распач ці проста цемра? Калі апошняе, дык маем яшчэ надзею асветы, і праз універсітэт і праз незалежны друк нараджацца і нараджацца ў нас беларусаў, прыгожых не толькі тварам, але і духам у адпаведнасці з прароцтвам Ісаі: “Народ, які хадзіў ў цемры, убачыў святло вялікае, і над краінаю ценю смяротнага святло заззяе” [Іс 9, 2]. Гэта святло Божлага Нараджэння. Той жа прарок за 700 год да гэтай падзеі сведчыў: “Вось Дзея ва ўлонні зачне і народзіць Сына, і дадуць імя Яму. Эмануіл” [Іс 7, 14], што значыць “з намі Бог”. З намі, у тым ліку і з беларусамі.

Не прынцыпова “калі” але прынцыпова “дзе” нараджаецца Хрыстос: у вертэпе бараанвіцкага мясакамбіната, паветрам якога дыхаюць студэнты падчас псіхалогіі “Царства Божлага ўнутры нас” [Лк 17, 21] у газэце “ІNTEX”, якая нечаканна для сябе стала “ясельнай” імпрэзай нашай дзіцячай несьведомасці, у свежым печаным маці святочным хлебе як сімвалу Віфлеему месца першапачатковага “Шляху, праўды і жыцця” [Ян 14, 6]. “Я прыйшоў – кажа Ісус, – каб мелі жыццё і мелі з набыткамі” [Ян 10, 10]. Хлебам праўдзівага Цела шчодра карыстаюцца як веруючыя, так і няверуючыя, бо і для апошніх Хрыстосовае Нараджэнне ёсць святам радасці і надзеі на новае шчасце ў Новым годзе. “Вось твару ўсё новае” [Адкр 21, 5] – таму ўсе мы так чакаем Новага году як часу Парусіі. Не будзем абыякавымі да яе, і тады Новае шчасце заззяе ў нас сэрцах Віфлеемскай зоркай немаўляткі Хрыста.

Хрыстос нарадзіўся ў “горадзе хлеба”. Хлеб, “бэта”, “віта” (Віфлеем) – сімвал стану жыццёвай ненасытнасці, сталай патрэбы, аб якой засведчыў прарок Осія: “не прагаю вады, не голадам хле-

ба паражу іх, але голадам слова Богага". Не прынцыпова "калі", але прынцыпова "дзе" нараджаецца Хрыстос: у яслях вітальнай несвядомасці чалавека. Хрыстовае Нараджэнне вызначае для беларусаў высакародны "шлях праўды і жыцця", які збаўляе ад усякага сумніву, гневу, нястачы, страху перад аўтарытэтам. Шчасце не дастаецца "цяжкай працай", але ствараецца новай супольнасцю дзяцей Божых. Хай Хлеб жыцця насычае любоўю і годнасцю шчаслівых нашчадкаў Народу. Народзім годнасць!

